

نصیبه، الگوی مناسب برای زن مسلمان ایرانی

گفت و گو با رویا تیموریان بازیگر نمایش مذهبی «شمس»

نگار باادبانی

نمایش شمس به کارگردانی رویا تیموریان، چندی است که در تالار اصلی تئاتر شهر به روی صحنه است. این نمایش که دارای حال و هوایی عاشقانه است، با استقبال فراوان علاقه‌مندان تئاتر قرار گرفته است. لازم به ذکر است که عصر دیروز جمعی از نمایندگان مجلس با حضور در تئاتر شهر از این نمایش دیدن کردند. انبیا سینما، هنر با رویا تیموریان، یکی از بازیگران اصلی این نمایش گفت و گویی تبیین‌دهنده که از نظر می‌گذرد:

صورت کاملاً تصادفی نتوانسته ام تئاترهای گذشته ایشان را ببینم. یعنی در آن روزهایی که نمایشنامه‌های آقای دژاکام بر روی صحنه اجرا می‌شده بنده یا سر ضبط برنامه تلویزیونی بودم یا اینکه خودم مشغول تمرین در نمایشنامه‌ای بودم.

● آیا آقای قادری هم در مورد نحوه بازی شما نظر می‌دادند؟
ایشان به طور مستقیم با ما صحبت نمی‌کردند ولی اکثراً پیشنهادات و نظرات خود را به آقای دژاکام می‌گفتند و ایشان هم صحبت‌های آقای قادری را برای کل گروه منعکس می‌کردند.

● شما برای ایفای این نقش از چه سبک و روشی برای بازی بهره بردید، چرا که اکثر نقش‌هایی که شما ایفا کرده‌اید چه در سینما یا تلویزیون و تئاتر از حال و هوایی ربّال و معاصر برخوردار بودند، به طور مثال حضور شما در نقش فانتین نمایشنامه بینوایان؟

- خوب آنچه که مسلم است این نکته است که هر متن و شخصیتی در هر نمایشنامه‌ای نوع بازی مختص به خود را می‌طلبد و بازیگر باید بین آنها تفکیکی را به وجود آورد. حال در این نمایش که از حال و هوایی اسطوره‌وار و مذهبی برخوردار است و حضور در نقش نصیبه یک نوع بازی خاص را می‌طلبد که به طور حتم خارج از بازی‌های روزمره یا رئال است، این کسار در واقع دستمایه‌ای از تعزیه است که باید به شیوه تعزیه هم اجرا شود.

من در ایفای این نقش سعی کردم به المان‌هایی از بازیگری از نوع تعزیه و نیز از نوع بازیگری کلاسیک دست یابم و خوشبختانه تا به حال مشکلی هم با نقش نداشته‌ام و خیلی سریع توانستم با آن ارتباط برقرار کنم.

● شما در حین اجرای نقش خود با کدامیک از بازیگرهای مقابلتان یا به نوعی با کدامیک از پارت‌نرها ارتباط بهتری برقرار

و مذهبی بودن بلکه بیشتر به دلیل مادر بودن این نقش پذیرفتم و اینکه نصیبه در این نمایش سمبل یک زن مسلمان با همه عواطف و احساسات مادرانه خویش است. او هم در مقام یک مادر و هم در مقام یک همسر نمونه کامل یک زن موفق و فداکار است و می‌تواند الگوی مناسبی برای زنان مسلمان دیگر به شمار رود. در هر حال من از این انتخابی که کرده‌ام پشیمان نیستم و خیلی خوشحالم که توانسته‌ام در کنار گروهی که همه از هنرمندان خوب و بااستعداد تئاتر هستند در این نمایشنامه حضور پیدا کنم.

● آیا آقای دژاکام شما را در نحوه اجرا و حضور بهتر در این نقش یاری کردند؟
باید بگویم که به میزان خیلی زیاد. یعنی همانطور که من سعی کردم نقش خودم را به نحو شایسته‌ای ایفا کنم، ایشان هم به همان میزان سعی کردند تا هم من و هم بقیه بازیگران در نحوه ارایه نقش‌هایمان موفق شویم.

● شما کارهای دیگر آقای دژاکام را که در زمینه کارگردانی نمایش داده‌اند دیده‌اید؟
با کمال تأسف باید بگویم که هیچ یک از کارهای ایشان را ندیده‌ام.

● آیا آقای دژاکام هم این نکته را می‌دانستند؟
بله من همان ابتدا که برای ایفای این نقش انتخاب شدم به ایشان گفتم که من هیچ یک از کارهای گذشته ایشان را ندیده‌ام و شش‌اولین کار ایشان است که آن را هم نمی‌بینم بلکه بازی می‌کنم. البته این نکته را نیز گفتم که من به طور عمد یا خودخواسته بلکه به

● خاتم تیموریان از نحوه انتخاب خود برای ایفای نقش نصیبه و چگونگی پذیرش نقش توسط شما بگویند؟
به روای معمول در همه انتخاب‌ها چه در سینما و چه در تئاتر و تلویزیون انتخاب به این نحو صورت گرفت که ابتدا آقای دژاکام متن اصلی نمایشنامه را که آقای نصرالله قادری نوشته بودند به بنده دادند تا مطالعه کنم و نظر خود را بگویم، و همچنین در مورد ایفای نقش نصیبه هم ابتدا با من گفت و گو کردند. من پس از مطالعه متن احساس کردم که کسی سر در گم و پیچیده است و این مسئله را به آقای دژاکام گفتم و ایشان هم توضیح دادند که این مسایل و پیچیدگی‌ها به تدریج و با تمرین‌های مکرر رفع خواهد شد و به قول معروف نصیبه برای همه روشن و واضح خواهد شد. در هر صورت من به آقای دژاکام گفتم که از نقش نصیبه خوشم آمده و مایلیم که ایفای آن را برعهده بگیرم. اینگونه شد که کل گروه و بازیگران تشکیل شد و ایضاگر هر یک از نقش‌های نمایش هم مشخص گردید و ما تمرین را شروع کردیم و نکته قابل توجه اینکه در اکثر روزهای تمرین نصرالله قادری نویسنده متن هم حضور داشتند و در مورد نحوه حضور بازیگرها نظر می‌دادند و با آقای دژاکام مشورت می‌کردند.

● علت اینکه شما تمایل پیدا کردید نقش نصیبه را ایفا کنید چه بود؟ آیا صرفاً جنبه اسطوره‌ای و مذهبی بودن این زن در میان بود یا عوامل دیگر؟
در واقع باید بگویم که من نقش نصیبه را نه به خاطر اسطوره‌ای بودن

• دنیا بیوربان، ایلیاگر نقش مصیبه

ایده‌ها و افکار مردم ما در ارتباط تنگاتنگ است، ولی به دلیل اینکه در زمان بسیار بدی از نظر تاریخ اجرا به روی صحنه رفت به میزان نسبتاً زیادی از موفقیت آن کاسته شد. چرا که این تاریخ منصادف شده با زمان امتحانات بچه‌ها و نیز کنکور دانشگاه‌ها و امتحانات دانشجویان که همین عامل می‌تواند تأثیری منفی در نحوه استقبال مردم از این نمایش بگذارد.

● یعنی فکر می‌کنید اگر در زمان بهتری به روی صحنه می‌رفت استقبال بیشتری صورت می‌گرفت، کما اینکه مضمون نمایش با ماه محرم که زمان اجرای آن است ارتباطی مستقیم دارد؟

- بله از لحاظ اینکه در ماه محرم به روی صحنه رفته خیلی خوب است و اکثر آنهایی هم که نمایش را دیده‌اند خصوصاً قشر تئاتردوست‌ها و دانشجویان تشاتر نظر موافق داشته‌اند و آن را کار موفقی ارزیابی کرده‌اند. البته برخی از انتقادات هم بوده که مسلماً در هر کاری و برای هر نمایشنامه‌ای وجود دارد و البته همین کاستی‌ها و انتقادات است که باعث رشد و تکامل یک کارگردان در کارهای بعدی‌اش می‌شود.

● آیا در کارهای بعدی آقای دژاکام هم اگر پیشنهاد شود بازی خواهید کرد؟

- به احتمال زیاد آری، چرا که فکر می‌کنم خوب بتوانیم با هم کنار بیاییم.

● بعد از نمایش شمس شما را در چه کارهای دیگری خواهیم دید؟

- از کارهایی که در نوبت پخش از تلویزیون قرار دارد یکی تله‌تئاتر بینوایان بهروز غریب‌پور است که احتمالاً از شبکه دوم سیما پخش می‌شود. دیگر مجموعه «زیر یک سقف» به کارگردانی آقای صادقی است و نیز پس از این نمایش در مجموعه محاکمه به کارگردانی «حسن هدایت» بازی خواهیم کرد.

بودم. در این نمایش آقای ذهنی از همان روزهای اولیه تمرین با کل گروه در تماس بودند و در همه جلسات حضور داشتند و حضور هر باره ایشان باعث می‌شد که ما بتوانیم ارتباط بهتری با ایشان و موسیقی او برقرار کنیم. در مجموع موسیقی این نمایش هم بر روی تماشاگر و هم بر روی بازیگر تأثیر خوبی می‌گذارد و به خاطر آن اوج حسی فروریختن و دوباره برقرار شدن توسط موسیقی القا می‌شود و موسیقی هم برای من بازیگر و شمای تماشاگر به مثابه یکی از شخصیت‌های نمایش می‌شود که در واقع حضورش در پشت صحنه است ولی در روی صحنه نمایش به خوبی حس می‌شود.

● فکر می‌کنید این نمایش می‌تواند از جایگاه و موقعیت خوبی در میان دیگر نمایش‌ها برخوردار شود؟

- من فکر می‌کنم که شمس نمایش خوبی است و می‌تواند قابل بحث و گفت‌وگو باشد چرا که با

می‌کنید؟
- خوب، خوشبختانه در این گروه با توجه به شناختی که نسبت به اکثر بازیگرهای نمایش دارم، توانسته‌ام با اکثر آنان ارتباط خوبی در نحوه نقش آفرینی برقرار کنم ولی به میزان خیلی زیادی با مهناز غمخسوار بازیگر نقش قاصدک توانسته‌ام ارتباط بهتری برقرار کنم، چرا که او همان حس مادرانه را در من به وجود می‌آورد و من در حین اجرای نقشم با او به این ارتباط تنگاتنگ مادر و فرزند می‌رسم. چرا که در هر حال من خودم هم یک مادر هستم.

● نحوه ارتباطتان با موسیقی این نمایش که کار موفقی از سعید ذهنی است چگونه است آیا حس خوبی را از این موسیقی می‌گیرید؟

- بله، من اولین مرتبه است که با موسیقی زنده به این شکل کار می‌کنم و پیش از این فقط در نمایش معرکه در معرکه به این حس رسیده